

Εμπιστευτικόν Σημείωμα
διὰ τόν κ. Ύπουργόν Βιομηχανίας

Κύριε Ύπουργέ,

Ο άμερικανικός Οίκος GILBERT ASSOCIATES, INC., υπέβαλε τήν 12 'Ιουνίου τρ.ξ. προτάσεις μελέτης συνδεύασμένου έργοστασίου ηλεκτροπαραγωγής διὰ πυρηνικής ένεργείας καί άφρατώσεως θαλασσίου ύδατος καί προσέφερε τάς υπηρεσίας του διὰ τήν έκπόνησιν τής σχετικής μελέτης.

Συνιστάτο ή έκτέλεσις μεθς προκαταρκτικής μελέτης, τής όποίας τό κόστος έξιτιμάτο εις ποσόν μεταξύ 15.000 καί 20.000 δολλαρίων.

Τό άνωτέρω Έγγραφον διαβιβάσθη άπό τόν κ. Πρόεδρον πρός Ύμεις καί μου παρεδόθη πρός γνωμάτευσιν. Φαίνεται ότι έκδόθησαν αντίγραφα τής προτάσεως ταύτης καί εις τό Ύπουργεϊον Συντονισμου /κ. Σοφούλην/ καί τό Ύπουργεϊον Δημοσίων Έργων /κ. Διαμαντήν/.

Εμελέτησα τότε τόν πίνακα τών συμβολαίων δι' Έργα άφρατώσεως τής Αμερικανικής Ύπηρεσίας Αλμυρών Υδάτων /U.S. DEPT. OF THE INTERIOR, OFFICE OF SALINE WATER/ καί διεπίστωσα ότι ουδέν συμβόλαιον Έργου ειχε δοθη πρός τόν Οίκον GILBERT, παρά τής Ύπηρεσίας ταύτης. Εθεώρησα κατόπιν τούτου τάς προτάσεις ταύτας ως έπιτερημένες σοβαρότητος καί ή ύπόθεσις έτέθη εις τό Αρχειον.

Κατά μήνα Αύγουστον έδέχθη τήν έπίσκεψιν ένός μηχανικου τής έταιρίας GILBERT, συνοδευομένου άπό του κ. Γαϊτανάρου, φερομένου ως αντιπροσώπου τής έταιρίας, καί άπό του κ. Αγγέλου Κωβαίου, γνωστου καί έξ άλλων ύποθέσεων. Εζήτησα νά μου δοθη κατάλογος έκτελεσθέντων συναφών Έργων. Ο άμερικανός ύπεσχέθη ότι θα τόν σταλή τήν έπομένην, αλλά

οὐδέποτε τόν ἔλαβον.

Διά τῆς ὑπ' ἀρ. 51.839 ἀπὸ 28 Δεκεμβρίου 1964 ἀποφάσεως τοῦ κ. Προέδρου τῆς Κυβερνήσεως καὶ Ὑμῶν συνεστήθη ἐπιτροπή, τελοῦσα ὑπὸ τὴν προεδρίαν μου, εἰς τὴν ὁποῖαν συμμετέχουν ἑκπρόσωποι τοῦ Ὑπουργείου Βιομηχανίας, τῆς Ἑλληνικῆς Ἐπιτροπῆς Ἀτομικῆς Ἐνεργείας καὶ τῆς Δ.Ε.Η. διὰ τὴν ἐξέτασιν τῆς δυνατότητος συνδύασμοῦ βιομηχανικῶν ἐφαρμογῶν τῆς Πυρηνικῆς Ἐνεργείας ἐντός τοῦ πλαισίου ἀντιμετώπισεως τῶν ἐνεργειακῶν ἀναγκῶν τῆς Χώρας.

Πρόκειται ἐπομένως περὶ τῆς ἰδίᾳ μελέτης, τὴν ὁποῖαν ἐπρότεινεν ὁ Οἶκος GILBERT. Ἡ Ἐπιτροπή αὕτη ἐξησφάλισεν ἤδη τὴν τεχνικὴν συνεργασίαν τοῦ OFFICE OF SALINE WATER καὶ τῆς INTERNATIONAL ATOMIC ENERGY AGENCY παράρτημα τῶν Ἡνωμένων Ἐθνῶν. Ἄσασαι αἱ ἀνωτέρω Ὑπηρεσίαι προσφέρονται ἄνευ ἀμοιβῆς.

Ἀντίστοιχος δῆλωσις περὶ συστάσεως τῆς Ἐπιτροπῆς ταύτης ἐγένετο ἐκ μέρους μου κατὰ τὴν συνεδρίασιν τοῦ PANEL τῆς I.A.E.A. εἰς Γενεύην τὴν 8 Σεπτεμβρίου τρ. ἔ.

Κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς παραμονῆς του εἰς Γενεύην ὁ κ. MAUST, διευθυντὴς τῆς ἑταιρείας GILBERT, ἐζήτησε νὰ ἴδῃ ἐπιμόνως τὸν ^{ἐκεῖ ἐπισημοῦμενον} καθηγητὴν κ. Ἀγγελόπουλον, μέλος τῆς ὡς ἔνω Ἐπιτροπῆς. Ἡ συνάντησις ἐπραγματοποιήθη τὴν 3 Σεπτεμβρίου, πρὸ τῆς ἀφίξεώς μου εἰς Γενεύην. Ὁ κ. MAUST ἐζήτησε πληροφορίας περὶ τοῦ θέματος, ἐδήλωσεν ὅτι προσεκλήθη νὰ μεταβῇ ἐπειγόντως εἰς Ἀθήνας πρὸς τὸν σκοπὸν ὑπογραφῆς συμβολαίου μὲ τὸ Ἑλληνικὸν Δημόσιον διὰ τὴν διεξαγωγὴν τῆς προταθείσης μελέτης ἔναντι ἀμοιβῆς 250.000 δολλαρίων καὶ ἐξέφρασε τὴν ἔκκλησίν του διὰ τὸν τρόπον, κατὰ τὸν ὁποῖον ἐξειλήχθη ἡ ὑπόθεσις. Ἡ ἔκκληξις αὕτη δικαιολογεῖται

καὶ τὴν προσπάθειαν λήψεως πληροφοριῶν ἀπὸ τὸν κ. Ἀγγελόπουλον.

Πληροφορηθεὶς τὰ ἀνωτέρω διαμειφθέντα ἀπὸ τὸν κ. Ἀγγελόπουλον ἔσπευσα νὰ συναντήσω τὴν μῆλλον ἀρμόδιαν ἐν Ἀμερικῇ προσωπικότητα, μὲ τὴν ὁποίαν μὲ συνδέει παλαιὰ φιλία. Διεπίστωσα οὕτω καὶ πάλιν ὅτι ὁ οἶκος GILBERT συμμετέσχε μὲν εἰς δημοκρασίας τοῦ Ο.Σ.Β., ἀλλ' οὐδέποτε προεκρίθη, ὡς ἀνωτέρω ἀνέφερα, ὅτι ὡς μῆλλον ἐξειδικευμένοι οἶκοι διὰ τὴν ἐκπόνησιν μιᾶς τοιαύτης μελέτης θεωροῦνται οἱ οἶκοι: FLUOR CORPORATION, BECHTEL, CATALYTIC CONSTRUCTION, DOW CHEMICAL, BURNS & ROE καὶ AUSTIN Co, ὅτι ἡ ἀμοιβὴ τῶν 250.000 δολларίων εἶναι αὐτόχρημα ὑπερβολικὴ διὰ τοιοῦτου εἴδους μελέτην καὶ ὅτι, κατὰ τὴν γνῶμην τοῦ φίλου μου, ἡ Ἑλλάς οὐδὲν εὐρίσκειται ἀκόμη εἰς τὸ προχωρημένον στάδιον διὰ τὴν ἐκτέλεσιν μιᾶς διεξοδικῆς μελέτης ἐπὶ συνδυασμένου ἔργου ἠλεκτροπαραγωγῆς δι' ἀτομικῆς ἐνεργείας καὶ ἀφαλατώσεως. Μοῦ ὑπεδείχθη ἀκόμη ὅτι θὰ ἦτο ὀρθότερον εἰάν ἡ ἤδη συσταθεῖσα Ἑλληνικὴ Ἐπιτροπὴ προέβαινεν εἰς τὴν σύνταξιν προκαταρκτικῆς μελέτης, ὥστε νὰ διαπιστωθῶσιν αἱ θιγόμεναι ἀνάγκαι καὶ δυνατότητες, ἀκολούθως δὲ, ἂν προκύψῃ περίπτωσις, νὰ ζητηθῇ ἡ συνεργασία ἐνδὸς ἐκ τῶν ἄνω ἔξ οἴκων, πάντως ὅμως κατόπιν σαφῶν προδιαγραφῶν καὶ ἀφοῦ ζητηθῶσιν ἀπὸ διαφόρους οἴκους προσφοραὶ ἐπὶ τῶν αἰτουμένων Ὑπηρεσιῶν των. Τὰ ἀνωτέρω θὰ ἀναφέρῃ πρὸς Ὑμᾶς καὶ ὁ κ. Ἀγγελόπουλος, μετὰ τὴν ἐπιτροπὴν του περὶ τὸ τέλος τῆς προσεχοῦς ἐβδομάδος.

Ἡ γνῶμη τῶσον τοῦ κ. Ἀγγελοπούλου, ὅσον καὶ ἡ ἰδική μου, εἶναι ὅτι ἀντεδεδίκνυται ἡ χρησιμοποίησις τῶν ὑπηρεσιῶν τοῦ οἴκου GILBERT.

*Επιτρέψατέ μου τέλος, κ. Υπουργέ, να εκφράσω την γνώμην της παρά τοῦ κ. Προέδρου τῆς Κυβερνήσεως κατ'ἑμῶν συσταθείσης Ἐπιτροπῆς ἐπὶ τοῦ ὅλου θέματος. Ἡ Εὐρωπαϊκὴ Ὁμοσπονδία Σημικῆς Μηχανικῆς, ἐν τῇ προσπάθειά της νὰ προωθήσῃ τὴν μελέτην τῶν θεμάτων ἀφαλατώσεως εἰς τὴν Εὐρώπην, ἔδρυσεν πρὸ ἔτους τὴν "Ὁμάδα ἔργασίας Πόσιμον Ἰώωρ ἀπὸ θάλασσαν". Εἰς τὴν ὁμάδα ταύτην ἐκπροσωποῦνται 11 εὐρωπαϊκὰς χώραι καὶ μετέχουν 14 ἐπιστήμονες, ἐκ τῶν ὁποίων οἱ 7 καθηγηταὶ ἀνωτάτων σχολῶν. Τὴν 24 Ἰουνίου τρ.ἔε. Πρόεδρος τῆς ὁμάδος ἔργασίας ἐξελέγη παμφηφεί ὁ ὀπογραφομένος καὶ αἱ Ἀθήναι ὤρισθησαν ὡς ἔδρα τῆς εὐρωπαϊκῆς δραστηριότητος διὰ τὰ θέματα ἀφαλατώσεως. Νομίζω ἐπομένως ὅτι εἶναι δικαιολογημένα αἰσθήματα πικρίας ἐκ τοῦ γεγονότος ὅτι ἀντιμετωπίζεται ἡ προσφυγὴ εἰς τὰς ὑπηρεσίας ἀνεξιδικεύτων ξένων οἰκων ἂντι ἄδροσάτης ἀμοιβῆς, ἐνῶ ἀγνοεῖται πλήρως τὸ ὀφιστάμενον ἑλληνικὸν ἐπιστημονικὸν δυναμικόν, ὅταν μάλιστα τόσοσ τοῦτο προσφέρει τὰς ὑπηρεσίας του ἄνευ ἀμοιβῆς τινος, ὅσων καὶ οἱ μετ' αὐτοῦ συνεργαζόμενοι ξένοι ὀργανισμοὶ ἀνεγνωρισμένου κύρους καὶ εἰδικότητος.-

Μετ' ἐξαιρέτου τιμῆς

Α. Βαγγιάννης
/ΑΝΤ. Δ. ΒΑΓΓΙΑΝΝΗΣ/

Ἐν Ἀθήναις τῇ 11ῃ Σεπτεμβρίου 1964